

РЕШЕНИЕ

№ 2655

гр. София, 19.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 21.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Спасина Иванова и при участието на прокурора Моника Малинова, като разгледа дело номер **11336** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Предявен е иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във вр. с чл. 203 и сл. от АПК.

Ищецът Н. Б. А. твърди, че по отношение на него е постановена заповед за принудително настаняване на чужденец в Специален дом за временно настаняване на чужденци /СДНВЧ/ при дирекция „Миграция - № УРИ 592 ПАМ-886/11.10.2018 г. на началник сектор „Миграция“ при СДВР, на основание чл. 44, ал. 6, ал. 8 и ал. 10 ЗЧРБ. Там престоял около 5 м., след което бил освободен. С решение № 4238/22.1.2020 г. на АССГ, I отд., 14 с-в, влязло в сила на 20.2.2020 г. заповедта е била отменена като незаконосъобразна.

Твърди, че вследствие незаконосъобразната заповед и по време на престоя в СДНВЧ е живял при „ужасни условия“, бил психически сринат, претърпял унижение, страх, срам поради това, че в този дом са настанени много чужди граждани, опитващи се незаконно да преминат страната, някои от тях – агресивни. Не разбирал езика, на който говорели, бил непрекъснато следен чрез монтираните камери, нямал достъп до външния свят. Входната врата се заключвала и вечер не е имал достъп до течаща вода и за физиологични нужди. В стаята имало бълхи, дървеници, хлебарки; стаята не съответствала на елементарни условия за живот. Изпитавал силно притестнение, че приятелката му, с която живеел на семейни начала, ще го изостави поради

настаняването му там. Ето защо претендира обезщетение за причинени неимуществени вреди, в размер на 70 000 лв.

Ответникът Столична дирекция вътрешни работи /СДВР/ оспорва иска. Твърди, че следва да се отхвърли, тъй като не е доказан един от кумулативно необходимите елементи на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ – наличие на претърпени вреди. Такива вреди не могат да се доказват със свидетелски показания на близки на ищеца. Сочи, че е недоказан и третият елемент за ангажиране на отговорността по реда на ЗОДОВ – причинно-следствената връзка. В условията на евентуалност оспорва по основание и размер обезщетението, претендирано за неимуществени вреди. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП счита, че искът е неоснователен и недоказан. Счита, че претендираният размер е силно завишен. Обезщетението, каквато е константната съдебна практика не следва да служи за обогатяване на ищеца, а претендираното в пълен размер би бил обогатил неоснователно ищеца.

Административен съд София – град, като съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед № УРИ 592 ПАМ-886/11.10.2018г. на началник сектор „Миграция” при СДВР, на основание чл.44, ал.6, ал.8 и ал.10 от ЗЧРБ Н. Б. А. е бил настанен в СДВНЧ за срок от 5 месеца.

Заповедта е отменена като незаконосъобразна с Решение № 438 от 22.01.2020г. на АССГ, I отд., 14 състав и влязло в сила на 20.02.2020г.

В съдебно заседание от 21.03.2023г. е разпитан св. К. К., приятел на ищеца. Свидетелят посочва, че е посещавал ищеца в Б., като му е носил храна и дрехи. Заявява, че е влизал вътре през главния вход, като блокът, който е точно до вратата е бил доста мизерен и мръсен. Сочи, че в стаята не е влизал, но му е направило впечатление, че във фойето е мръсно, пълно с боклуци и гадна миризма. Задържането се отразило зле на Н. А.. Станал много раздразнителен, започнал да се дразни, да вика, да се кара. Станал такъв най-вече заради това, че са искали да го екстрадират. За период от година и половина, две е бил все така раздразнителен. Освен раздразнението, при А. има най-вече притеснение. След като бил задържан от „Миграция“, Н. се разделил с приятелката си, тъй като тя вече не е искала да контактува с него, защото са искали да го екстрадират. Твърди, че преди да бъде настанен в СДВНЧ А. е бил спокоен човек.

Предвид така установеното от събраните по делото доказателства, настоящият състав на АССГ намира следното от правна страна:

Съдът, като взе предвид така установеното, както и становищата на страните, намира следното:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането.

Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен - член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Безспорно по делото се установява първата от кумулативно необходимите предпоставки за основателността на иска, а именно – постановен административен акт, впоследствие отменен като незаконосъобразен, с влязло в сила съдебно решение.

На следващо място, въз основа на събраните по делото доказателства следва да се направи извод, че именно вследствие на този незаконосъобразен акт ищецът е претърпял неимуществени вреди, т.е. установяват се другите две предпоставки за основателността на иска, а именно – причинна връзка и вреди. В процесния случай следва да се направи извод, въз основа на събраните доказателства /така показанията на св. К. К./, че вследствие на отменената заповед са претърпени от ищеца част от твърдените от него болки и страдания. Неоснователно е възражението на ответника, че не следва да се кредитират неговите показания единствено поради това, че се е намирал в близки отношения с ищеца. Същевременно съдът намира, че те са логични, безпротиворечиви и отразяват непосредствени негови впечатления относно условията в СДНВЧ, както и относно това по какъв начин тези условия са се отразили на ищеца.

Ето защо съдът намира, че следва да се приеме за установено, че в СДНВЧ Б. блокът, който е точно до вратата е бил доста мизерен и мръсен. Във фойето е било мръсно, пълно с боклуци и гадна миризма. Било е студено, в коридорите нямало отопление. Задържането се отразило зле на Н. А.. Станал много раздразнителен, започнал да се дразни, да вика, да се кара. Станал такъв най-вече заради това, че са искали да го

екстрадират. За период от година и половина, две е бил все така раздразнителен. Освен раздразнението, при А. имало най-вече притеснение. След като бил задържан от „Миграция“ Н. се разделил с приятелката си, тъй като тя вече не е искала да контактува с него, защото са искали да го екстрадират. Преди да бъде настанен в СДНВЧ А. е бил спокоен човек.

Ето защо следва да се приеме, че са установени част от фактите, изложени от ищеца във връзка с претърпените вреди и по-специално условията в СДНВЧ, както и част от твърденията от него болки и страдания. Не се установяват твърденията, че в СДНВЧ е имало агресивни други граждани, че е напреъснато следен и че не е имал достъп до външния свят вечер; не се установява липсата на достъп до течаща вода и за физиологични нужди; не се установява твърдението, че в стаята е имало бълхи, дървеници, хлеббарки;

Ето защо съдът намира, че са налице предпоставките за основателността на иска, поради което следва да се присъди обезщетение за причинените неимуществени вреди.

По отношение на неговия размер.

На основание чл. 52 ЗЗД следва да се определи по справедливост. Понятието "справедливост" по смисъла на [чл. 52 ЗЗД](#) е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

Такива обстоятелства, при определяне на обезщетението за неимуществени вреди по искове с пр. осн. [чл. 1, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ](#), са: личността на увредения, данните за предишни правонарушения, начина му на живот и обичайната среда, отражението върху личния, обществения и професионалния живот, разгласа и публичност, стигнало ли се е до разстройство на здравето, а ако увреждането на здравето е трайно, каква е медицинската прогноза за развитието на заболяването както и всички обстоятелства, имащи отношение към претърпените морални страдания, преценявани с оглед конкретиката на случая. Във всички случаи на приложение на [чл. 52 ЗЗД](#), база при определяне на паричното обезщетение за причинени неимуществени вреди са стандартът на живот в страната и средностатистическите показатели за доходи по време на възникване на увреждането.

В случая, от една страна следва да се има предвид това, че ищецът е търпял болки и страдания, за повече от 30 дни /така показанията на св. К./: за период от година и половина-две. Нарушено е извършването на ежедневните дейности, невъзможност за планиране на бъдещето, тревожност, безпокойство със сравнително висок интензитет – така показанията на свидетеля, че ищецът започнал да вика, да се кара. Установява се, че незаконното задържане се е отразило на личния живот на ищеца /така установеното относно отношенията му с бившата вече приятелка/; на социалното общуване /невъзможност да излиза навън, да контактува с други/.

От друга страна, следва да се има предвид това, че вече болките и страданията са отшумели, останал е само неприятен спомен. Страданията не са били с висок интензитет. Това, че се е плашел да не го екстрадират вече не се твърди да е останало; останало е единствено „най-вече притеснение“. Н. А. е бил задържан на 10.10.2018 г. Не са представени доказателства на коя точно дата е бил освободен, в рамките на определения с отменената заповед 6-м. срок. По адм.д. № 11171/2018 г. са налице данни, че към 6.3.2019 г. все още не е бил освободен. В исковата си молба ищецът твърди, че е престоял „в рамките на близо пет месеца“.

Ето защо съдът намира, че справедливото обезщетение следва да се определи в размер на 3000 лв., като при определяне размера следва да се приеме приблизително установения период на престой, част от установените неблагоприятни условия, както и част от твърдените вреди– болки и страдания, описани по-горе. Искът за разликата до пълния предявен размер следва да се отхвърли. Следва да се присъди и претендираната законна лихва от датата на влизане в сила решението на АССГ, с което е отменена процесната заповед до окончателното плащане на главницата.

По разноските. Ищецът се установява, че е направил разноски в размер на 6210 лв. Предвид частичната основателност на иска /3000 от 70000 лв./, както и предвид фактическата и правна сложност на делото, следва да се присъдят разноски на ищеца в размер на 267 лв., съразмерно на уважената част от иска.

На основание чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ (Нова - ДВ, бр. 94 от 2019 г.), вр. чл. 37 от Закона за правната помощ, вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ следва да се определи юрисконсултско възнаграждение от 200 лв. съобразно отхвърлената част на иска.

Ето защо следва да се присъдят на ищеца разноски от 67 лв. по компенсация.

Въз основа на тези мотиви съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Н. Б. А., роден на 9.7.1977 г., в [населено място], Р. федерация, ЛНЧ [ЕГН], сумата от 3000 /три хиляди/ лв. обезщетение за причинените му неимуществени вреди– болки и страдания от издадена и впоследствие отменена като незаконосъобразна заповед № УРИ 592 ПАМ-886/11.10.2018 г. на началник сектор „Миграция“ при СДВР, ведно със законната лихва от 20.2.2022 г. до окончателното плащане на главницата като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до пълния предявен размер от 70 000 лв.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Н. Б. А. сумата от 67 лв. разноски.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от уведомяването за изготвянето му.

При подаване на касационна жалба, тя следва да бъде придружена с доказателства за внесени по сметка на ВАС държавна такса от 25 лв. При неизпълнение на указанията жалбата следва да бъде върната.

СЪДИЯ: